

Celem prowadzonych badań jest znalezienie odpowiedzi na pytanie czy prawodawca unijny ustanawia skuteczne instrumenty ochrony różnorodności biologicznej w działalności rolniczej. Postawione pytanie wymaga przeanalizowania unijnych regulacji z zakresu Wspólnej Polityki Rolnej w perspektywie finansowej 2014-2020, regulacji dotyczącej stosowania nawozów, środków ochrony roślin, nasiennictwa, organizmów genetycznie zmodyfikowanych, obszarów Natura 2000, rolnictwa ekologicznego i integrowanej ochrony roślin.

Wskazany główny cel badań zostanie osiągnięty poprzez rozwiązanie następujących szczegółowych problemów badawczych: 1. czy prawo Unii Europejskiej ustanawia skuteczne instrumenty ograniczenia stosowania tzw. „chemii rolnej”, tj. chemicznych nawozów i środków ochrony roślin; 2. czy prawo Unii Europejskiej ustanawia skuteczne instrumenty wsparcia przeznaczenia części gruntów rolnych na cele niezwiązane bezpośrednio z produkcją rolną; 3. czy prawo Unii Europejskiej ustanawia skuteczne instrumenty ochrony zasobów genetycznych tradycyjnych odmian roślin i ras zwierząt; 4. czy prawo Unii Europejskiej ustanawia skuteczne instrumenty przeciwdziałania niekontrolowanemu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych.

Powodem podjęcia badań z zakresu wyżej wymienionej tematyki badawczej jest fakt, iż pomimo działań podejmowanych zarówno na szczeblu unijnym jak i międzynarodowym do 2010 roku nie udało się osiągnąć celu, jakim jest zatrzymanie procesów utraty bioróżnorodności. Utrata różnorodności biologicznej i ekosystemów stanowi zagrożenie dla funkcjonowania planety, gospodarki i ludzkości. Ludzkość czerpie bowiem korzyści z bogactwa środowiska naturalnego w postaci tzw. usług ekosystemowych. Usługi te obejmują usługi zaopatrzeniowe (żywność, drewno i włókna, woda pitna, biomasa jako paliwo, czysta energia, zasoby genetyczne, medycyna naturalna; farmaceutyki), regulacyjne (utrzymanie jakości powietrza, regulacja klimatu, regulacja obiegu wody, kontrola erozji, utrzymywanie jakości gleby, kontrola biologiczna, zapylenie, kontrola zjawisk ekstremalnych), kulturowe (rekreacja i ekoturystyka, wartości etyczne i duchowe, wartości edukacyjne i inspiracja) i wspomagające (siedliska, obieg pierwiastków, produkcja pierwotna, obieg wody). Grunty rolne zajmują około 47% gruntów państw Unii europejskiej. Rolnictwo odgrywa znaczącą rolę w zakresie ochrony bioróżnorodności. Rola ta może być jednakże pozytywna, jak i negatywna. Intensywne rolnictwo konwencjonalne, oparte na monokulturach, wykorzystywaniu chemicznych nawozów i środków ochrony roślin, a niekiedy również w niekontrolowany sposób korzystające ze zdobyczy biotechnologii przyczynia się do degradacji ekosystemów. Z drugiej strony zrównoważone systemy rolnictwa odgrywają pozytywną rolę w zakresie ochrony różnorodności biologicznej obszarów wiejskich. Rolnictwo zrównoważone jest podstawą wielu ekosystemów, charakteryzujących się bogatą bioróżnorodnością, przyczynia się ono do utrzymania różnorodności gatunków i posiada duże rezerwy materiału genetycznego. Nawet jeśli grunty rolne wykorzystywane są przede wszystkim do produkcji zdrowej i dobrej jakościowo żywności oraz odnawialnych surowców, ochrona bioróżnorodności i trwała działalność rolna są ściśle ze sobą związane.